IV

(Aktai, priimti iki 2009 m. gruodžio 1 d. remiantis EB sutartimi, ES sutartimi ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartimi)

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2009 m. spalio 28 d.

dėl valstybės pagalbos C 10/07 (ex NN 13/07), kurią suteikė Vengrija dėl įmonių grupės viduje gaunamoms ir mokamoms palūkanoms taikomos mokesčių atskaitos

(pranešta dokumentu Nr. C(2009) 8130)

(Tekstas autentiškas tik vengrų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2010/95/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 88 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal minėtas nuostatas ([1]) ir atsižvelgdama į tas pastabas,

kadangi:

I. PROCEDŪRA

(1) 2003 m. sausio mėn. Vengrijos valdžios institucijos pradėjo taikyti naujas nuostatas dėl palankaus grynųjų pajamų iš palūkanų, gautų iš tai pačiai grupei priklausančių susijusių įmonių, apmokestinimo. Apie šią priemonę Komisijai pranešta nebuvo. 2004 m. lapkričio 19 d. raštu Komisija paprašė Vengrijos valdžios institucijų pateikti informacijos, ji pateikta 2004 m. gruodžio 14 d.

(2) 2007 m. kovo 21 d. Komisija pranešė Vengrijos Respublikai nusprendusi pradėti 88 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą dėl šios priemonės. Du kartus pratęsus terminą, Vengrijos Respublika pateikė atsakymą 2007 m. birželio 20 d. raštu.

(3) Komisijos sprendimas pradėti oficialią tyrimo procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([2]), o suinteresuotųjų šalių paprašyta pateikti pastabas. 2007 m. liepos 20 d. pastabas pateikė Amerikos prekybos rūmai Vengrijoje, 2007 m. liepos 26 d. – Nyderlandai, o 2007 m. liepos 26 d. – *MOL Plc*. Šios pastabos persiųstos Vengrijos Respublikai, kuri pateikė atsakymą 2007 m. rugsėjo 6 d. e. pašto raštu.

(4) 2008 m. vasario 12 d. raštu Komisija paprašė Vengrijos valdžios institucijų pateikti papildomos informacijos. Atsakymai pateikti 2008 m. balandžio 28 d., 2008 m. birželio 19 d. ir 2008 m. spalio 13 d. raštais.

(5) 2009 m. birželio 24 d. raštu Vengrijos valdžios institucijos pranešė Komisijai apie ketinimą nuo 2010 m. sausio 1 d. panaikinti šią priemonę.

(6) 2009 m. birželio 29 d. Vengrijos parlamentas priėmė 2010 m. mokesčių įstatymo pakeitimus, įskaitant pajamoms iš finansavimo grupės viduje taikomos taisyklės dėl 50 % pelno mokesčio atskaitos panaikinimą. Įstatymas paskelbtas Vengrijos oficialiajame leidinyje 2009 m. liepos 9 d.

(7) Vengrijos valdžios institucijos papildomos informacijos pateikė 2009 m. spalio 1 d. e. pašto raštu.

([1]) OL C 142, 2007 6 27, p. 12.

([2]) Žr. 1 išnašą.

II. IŠSAMUS PRIEMONĖS APRAŠYMAS

(8) Pagal priemonę numatyta galimybė iš Vengrijoje taikomos apmokestinimo bazės atskaityti 50 % sumos, kurią sudaro grynosios pajamos iš palūkanų, gautų iš susijusių įmonių, t. y. iš susijusių įmonių gautų palūkanų likutis atėmus susijusioms įmonėms sumokėtas palūkanas ([3]). Taigi apmokestinama tik pusė gautų grynųjų palūkanų, o taikant mokesčių sistemą įprasta tvarka būtų apmokestinama visa suma. Grynąsias palūkanas mokančios susijusios įmonės lygmeniu prie apmokestinimo bazės pridedama 50 % sumokėtų grynųjų palūkanų sumos ([4]). Taigi vietoj visiškos sumokėtų grynųjų palūkanų atskaitos pagal įprastą mokesčių sistemą įmonės nuo savo apmokestinimo bazės atskaito tik pusę šios sumos. Priemonė taikoma tik palūkanoms, kurios gautos iš susijusių įmonių ir joms sumokėtos.

(9) Susijusi įmonė apibrėžiama kaip ([5])

a) įmonė, kurioje mokesčių mokėtojui tiesiogiai arba netiesiogiai priklauso didžioji akcinio kapitalo dalis;

b) įmonė, kuriai tiesiogiai arba netiesiogiai priklauso didžioji mokesčių mokėtojo akcinio kapitalo dalis;

c) bet kuri kita įmonė, jeigu trečiajai įmonei tiesiogiai arba netiesiogiai priklauso didžioji ir mokesčio mokėtojo, ir tokios kitos įmonės akcinio kapitalo dalis;

d) užsienio įmonė ir jos nuolatinė buveinė Vengrijoje, užsienio įmonės nuolatinė buveinė Vengrijoje ir asmuo, su kuriuo ją sieja a–c punktuose apibrėžtas ryšys.

Sąvoka „didžioji akcinio kapitalo dalis“ taip pat apima atvejį, kai bet kuri šalis turi teisę paskirti ar atleisti daugumą vykdomųjų direktorių ir stebėtojų tarybos narių. Be to, nustatant, ar valdoma didžioji akcinio kapitalo dalis, kartu atsižvelgiama į artimiems giminaičiams priklausančias balsavimo teises.

Didžiausia atskaitytina suma

(10) Bendra specialiųjų atskaitų, įskaitant įmonių grupės viduje mokamoms ir gaunamoms palūkanoms taikomą atskaitą, suma neviršija 50 % ikimokestinio pelno ([6]).

Galimybė atsisakyti taikyti priemonę

(11) Mokesčių mokėtojas gali kasmet spręsti, ar taikyti šią priemonę, ar ne. Jeigu įmonė, turinti sumokėtų grynųjų palūkanų, nusprendžia netaikyti priemonės, ji neturi didinti savo apmokestinimo bazės pirmiau apibūdintu būdu ir gali taikyti įprastą mokesčių tvarką visiškai atskaitydama sumokėtas palūkanas, su sąlyga, kad ji atitinkamai informuoja visas savo susijusias įmones (vidaus ir užsienio), kurioms sumokėtos (arba mokėtinos) kokios nors palūkanos arba iš kurių gautos (arba gautinos) kokios nors palūkanos ([7]). Šiuo atveju, taikant priemonę, susijusios įmonės neatsižvelgia į palūkanas, gautas iš šio mokesčio mokėtojo ar jam sumokėtas, kai apskaičiuoja savo apmokestinimo bazę palūkanų mokėjimų atžvilgiu ([8]).

(12) Vengrijos valdžios institucijos neturi jokių diskrecinių teisių, nes sprendimą, ar taikyti priemonę, ar atsisakyti ją taikyti sumokėtų grynųjų palūkanų atžvilgiu, priima pirmesnėje dalyje apibūdinta susijusi įmonė.

Naudos gavėjai

(13) Teisės aktai taikomi juridiniams asmenims, Europos bendrovėms (SE), Europos kooperatinėms bendrovėms (SCE), kooperatyvams ir užsienio įmonių nuolatinėms buveinėms. Nuostata netaikoma draudimo įmonėms, finansų įstaigoms, investicinėms įmonėms ar labai mažoms ir mažosioms įmonėms ([9]).

Teisinis pagrindas

(14) Priemonės teisinį pagrindą sudaro šios 1996 m. Pelno mokesčio ir dividendų mokesčio įstatymo Nr. LXXXI nuostatos: 7 straipsnio 1 dalies k punktas, 7 straipsnio 14 ir 16 dalys, 8 straipsnio 1 dalies k punktas, 8 straipsnio 2 dalis ir 29/D straipsnio 15 dalis.

([3]) Pavyzdžiui, jeigu įmonė gauna iš susijusių įmonių palūkanas, kurių suma yra 100, o susijusioms įmonėms sumoka palūkanų, kurių suma yra 60, likutis yra 40, ir tai yra gautų grynųjų palūkanų suma.

([4]) Jeigu įmonė gauna iš susijusių įmonių palūkanas, kurių suma yra 100, o susijusioms įmonėms sumoka palūkanų, kurių suma yra 160, likutis yra 60, ir tai yra sumokėtų grynųjų palūkanų suma.

([5]) 1996 m. Pelno mokesčio ir dividendų mokesčio įstatymo Nr. LXXXI 4 straipsnio 23 dalis.

([6]) 1996 m. Pelno mokesčio ir dividendų mokesčio įstatymo Nr. LXXXI 7 straipsnio 14 dalis.

([7]) 1996 m. Pelno mokesčio ir dividendų mokesčio įstatymo Nr. LXXXI 29/D straipsnio 15 dalis.

([8]) Jeigu įmonė A gauna palūkanas iš dviejų susijusių įmonių – 50 iš įmonės B ir 60 iš įmonės C, ir jeigu įmonė B nusprendžia priemonės netaikyti ir nedidinti savo apmokestinimo bazės, priemonei taikyti įmonė A gali panaudoti tik iš įmonės C gautas palūkanas, t. y. 60. Taigi įmonė A bus visiškai apmokestinama iš įmonės B gautų palūkanų, t. y. 50, atžvilgiu, o dėl palūkanų, gautų iš įmonės C, t. y. 60, bus apmokestinama tik pusės šios sumos atžvilgiu.

([9]) Mažoji įmonė apibrėžiama kaip įmonė, kuri turi mažiau nei 50 darbuotojų ir kurios metinė apyvarta ir (arba) metinės turto vertės balanse sumos neviršija 10 mln. EUR. Labai maža įmonė apibrėžiama kaip įmonė, kuri turi mažiau nei 10 darbuotojų ir kurios metinė apyvarta ir (arba) metinės turto vertės balanse sumos neviršija 2 mln. EUR.

(15) Galiojančiuose teisės aktuose esama tam tikrų su reikalavimus atitinkančiais naudos gavėjais susijusių pakeitimų, palyginti su pradinėmis priemonės nuostatomis; tie pakeitimai įsigaliojo 2003 m. sausio 1 d. Pirminiuose teisės aktuose į naudos gavėjų apibrėžimo sritį nebuvo įtrauktos Europos bendrovės ir Europos kooperatinės bendrovės, nes Vengrija dar nebuvo Europos Sąjungos narė. Europos bendrovės statutas įsigaliojo 2004 m. spalio 8 d., o Europos kooperatinės bendrovės statutas priimtas 2003 m. liepos 22 d. ir įsigaliojo 2006 m. rugpjūčio 16 d. Rizikos kapitalo įmonių Vengrijoje nebegalima steigti nuo 2004 m. birželio 1 d., tad šios įmonės taip pat pašalintos iš reikalavimus atitinkančių įmonių sąrašo.

Trukmė

(16) Priemonės trukmė iš pradžių nebuvo apribota. Tačiau, kaip minėta, įstatymu nuspręsta nuo 2010 m. sausio 1 d. panaikinti priemonę.

Biudžetas

(17) Dėl priemonės poveikio Vengrijos biudžeto ištekliams Vengrija pateikė šiuos duomenis:

1 000 HUF ([1])

Metai	Dėl priemonės pakoreguotų (sumažinant/padidinant) apmokestinimo bazės straipsnių vertė	Priemonės poveikis mokesčiams
2003	2 280 424	410 476
2004	4 478 141	716 503
2005	7 279 164	1 164 666
2006	125 992 638	20 158 822

([1]) Vengrijos forintas – apytikslis valiutos keitimo kursas susijusiais metais yra 250 HUF už 1 EUR.

(18) Iš viso priemonės poveikis susijusiais metais buvo apytiksliai 24 mlrd. HUF (96 mln. EUR) ([10]).

III. **PRIEŽASTYS PRADĖTI PROCEDŪRĄ**

(19) Sprendime pradėti procedūrą Komisija išreiškė abejonių, ar priemonė galėtų būti bendro pobūdžio, nes palūkanų mokėjimų įmonių grupės viduje lengvatinio apmokestinimo tvarkos nauda negali vienodai pasinaudoti visos Vengrijos įmonės.

(20) Dėl ekonominio pranašumo buvimo Komisija laikėsi nuomonės, kad grupei priklausančios atskiros įmonės lygmeniu priemone suteikiamas pranašumas įmonėms, kurios gauna grynųjų palūkanų iš susijusių įmonių.

(21) Vertinant visos grupės lygmeniu, Komisija pabrėžė, kad priemone suteikiamas pranašumas toms įmonių grupėms, kurios finansinę veiklą vykdo keliose šalyse, t. y. kai palūkanas gaunanti įmonė yra Vengrijoje, o palūkanas mokanti – kitoje šalyje.

(22) Komisija papildomai paaiškino, tais atvejais, kai vykdoma tarpvalstybinė veikla, t. y. kai palūkanas gaunantis įmonė yra užsienio šalyje, o palūkanas mokanti įmonė yra Vengrijoje, šia priemone papildomo pranašumo nesuteikiama. Panašiai yra ir veiklos šalies viduje atveju, t. y. kai abi įmonės yra Vengrijoje, toks pranašumas grupės lygmeniu iš principo neatsiranda.

(23) Dėl atrankumo kriterijaus Komisija visų pirma pažymėjo, kad draudimo įmonės, finansų įstaigos, investicinės įmonės ir rizikos kapitalo įmonės, taip pat mažosios įmonės, *de jure* nepatenka į priemonės taikymo sritį. Antra, atskirų įmonių lygmeniu pagal priemonę numatytu mažesniu grynųjų palūkanų įmonių grupės viduje apmokestinimu naudojasi tik grupei priklausančios įmonės. Trečia, panašu, kad grupės lygmeniu priemone suteikiamas pranašumas vykdant finansinę veiklą keliose šalyse, t. y. kai grynąsias palūkanas gaunanti įmonė yra Vengrijoje, o grynąsias palūkanas mokanti įmonė yra kitoje šalyje. Ketvirta, galimybė kasmet nuspręsti taikyti priemonę ar ne, taip pat vertė manyti, kad ši priemonė yra išimtis Vengrijos mokesčių sistemoje.

(24) Komisija taip pat abejojo, ar minėtos išimtys gali būti pateisinamos mokesčių sistemos „pobūdžiu ar bendrąja sistema“, todėl manė, kad priemonė nedera su bendrąja rinka.

(25) Galiausiai Komisija laikėsi nuomonės, kad priemonė negali būti laikoma esama pagalba, nes neatitiko nė vienos iš Stojimo akto IV priedo 3 punkte nustatytų sąlygų.

([10]) Apie paskesnius metus Vengrija nepateikė jokios informacijos.

IV. **VENGRIJOS INSTITUCIJŲ PASTABOS**

Teisinis vertinimo pagrindas

(26) Vengrijos valdžios institucijos mano, kad dėl suderinimo tiesioginio apmokestinimo srityje Bendrijos lygmeniu trūkumo priemonė turi būti vertinama pagal įstatymų suderinimą reglamentuojančias EB sutarties taisykles pagal EB sutarties 96 ir 97 straipsnius, o ne pagal valstybės pagalbos taisykles. Vengrijos valdžios institucijos mini Europos Teisingumo Teismo (ETT) praktiką, pagal kurią tiesioginis apmokestinimas priklauso valstybių narių kompetencijai, bet tos valstybės narės turi naudotis ta kompetencija, laikydamosi Bendrijos tiesioginio apmokestinimo teisės. Šiomis aplinkybėmis Vengrija teigia, kad įsisteigimo laisvės laikymasis turėjo didelės įtakos priemonės ypatumams.

Priemonės tikslas

(27) Priemonės tikslas – užtikrinti, kad finansavimas paskolomis įmonių grupės viduje, kuriuo suteikiama galimybė optimaliai paskirstyti likvidumą, galėtų būti atliekamas be apmokestinimo, kuris darytų poveikį verslo sprendimams dėl veikimo ir finansavimo.

(28) Skirtingai nei daugelyje kitų valstybių narių, Vengrijoje įmonių grupės neapmokestinamos. Apmokestinant įmonių grupę, vieno (vidaus) grupės nario nuostolius galima padengti kito (vidaus) grupės nario pelnu tais pačiais metais. Atsižvelgiant į biudžeto išteklius, nustatyti visavertę įmonių grupių apmokestinimo sistemą nėra įmanoma. Taigi Vengrijos taisyklė nustatyta kaip įmonių grupių apmokestinimo alternatyva, siekiant iš dalies pagerinti nepalankią konkurencinę padėtį, palyginti su kitomis valstybėmis narėmis, kuriose taikoma visavertė įmonių grupių apmokestinimo sistema.

(29) Leidžiant atskaityti 50 % gautų palūkanų ir simetriškai – kad būtų pasiektas mokesčių politikos tikslas – padidinti pelną 50 % susijusioms įmonėms sumokėtų palūkanų sumos, skirtumas tarp finansavimo nuosavu kapitalu ir finansavimo paskolomis įmonių grupės viduje sumažinamas, nes dividendai kaip atlyginimas už finansavimą nuosavu kapitalu neapmokestinami, o palūkanos, kai finansuojama paskolomis, apmokestinamos.

(30) Vengrijos valdžios institucijų teigimu, ši priemonė yra dalinis įmonių grupių apmokestinimas, taikomas tik pajamoms iš palūkanų. Tai bendrai taikoma taisyklė, kuria nėra palaikoma jokia įmonė ar prekių gamyba. Įmonių grupių apmokestinimas yra bendrasis tam tikrų valstybių narių mokesčių sistemos reiškinys ir, Vengrijos valdžios institucijų žiniomis, Komisija neginčijo jo derėjimo su EB sutartimi.

Valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį

(31) Vengrijos valdžios institucijos mano, kad aptariamoji priemonė nėra valstybės pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, nes kriterijai, susiję su i) ekonominiu pranašumu, ii) atrankumu ir iii) valstybės ištekliais, nėra tenkinami.

Ekonominis pranašumas

(32) Kaip nustatyta sprendime pradėti procedūrą, priemone suteikiamas pranašumas i) atskirų įmonių lygmeniu, nes sudaroma galimybė nuo apmokestinimo bazės atskaityti 50 % grynųjų pajamų iš palūkanų, ir ii) visos įmonių grupės lygmeniu, kai grupės įmonė Vengrijoje finansuoja grupės įmonę užsienyje ir gauna pajamų iš palūkanų, kurioms taip pat suteikiama 50 % atskaita.

(33) Vengrijos valdžios institucijos teigia, kad priemone gali būti suteiktas pranašumas atskirai įmonei, bet ji yra nepalanki kitai paskolos sandorio šaliai, todėl išimtinai vidaus santykių atveju yra simetriška. Ja taip pat gali būti suteiktas pranašumas visai įmonių grupei, bet šis pranašumas leidžia greičiu padengti grupės įmonės nuostolius iš palūkanų kitos įmonės pajamomis iš palūkanų, kaip ir kitų įmonių grupių apmokestinimo sistemų atveju.

(34) Be to, Vengrijos valdžios institucijos įrodinėja, kad tarpvalstybinio pobūdžio veiklos atvejais, kai grupės viduje teikiamą paskolą gaunanti ir palūkanas pagal tą paskolą mokanti susijusi įmonė įsikūrusi užsienyje, įgytas pranašumas priklausys nuo valstybėje narėje, kurioje įsikūrusi ta įmonė, taikomo mokesčio tarifo. Pranašumas atsiranda ne dėl Vengrijos priemonės pagalbos pobūdžio, o grynai dėl valstybių narių mokesčių taisyklių skirtumo, į kurį vertinant šią priemonę negalima atsižvelgti. Jei užsienio šalių teisės aktai būtų tokie patys kaip ir Vengrijos teisės aktai, Komisijos nustatytas pranašumas nebeegzistuotų.

(35) Be to, kaip nustatyta Komisijos sprendime dėl tarptautinio finansavimo Nyderlanduose ([11]), pranašumo buvimas turi būti vertinamas remiantis valstybės pagalbos taisyklėmis išimtinai nacionaliniu lygmeniu. Šiuo atžvilgiu Vengrija pastebi, kad veiklos šalies viduje atvejais priemonė neiškraipo konkurencijos ir nesuteikia jokio pranašumo, nes mokesčių atžvilgiu yra neutrali.

([11]) 2003 m. vasario 17 d. Komisijos sprendimo 2003/515/EB dėl Nyderlandų įgyvendintos valstybės pagalbos tarptautiniam finansavimui (OL L 180, 2003 7 18, p. 52) 82 konstatuojamoji dalis.

(36) Vengrijos valdžios institucijos nesutinka su Komisija, kad priemone suteikiamas pranašumas tarpvalstybiniams sandoriams (kai palūkanos mokamos šalyje esančiai įmonei). Vengrija įrodinėja, kad galiojantis 16 % pelno mokesčio tarifas jau gali būti paskata įmonių grupėms plėtoti veiklą Vengrijoje. Galimas pranašumas nėra mokesčių paskata tarptautinėms grupėms, jį lemia įsisteigimo laisvė. Jeigu Vengrijos valdžios institucijos į šios priemonės taikymo sritį neįtrauktų grupių, kurios turi narių ne Vengrijoje, šis principas būtų pažeistas.

(37) Be to, įrodinėjama, kad šia priemone, panašiai kaip kitų valstybių narių įmonių grupių apmokestinimo sistemomis, padedama įmonių grupėms užtikrinti veiksmingesnį finansinių išteklių paskirstymą. Ji šiek tiek griežtesnė už mokesčių konsolidavimo sistemas, pagal kurias administracinis vienetas gali be apribojimų paskirstyti bet kokios rūšies nuostolį.

(38) Jei priemonė yra bendrai taikoma įprasto įmonių apmokestinimo nuostata, ja nesuteikiama jokio pranašumo. Vengrijos valdžios institucijos mano, kad šia priemone nustatyta specialioji įmonių grupių apmokestinimo tvarka, kuri yra tokio pat bendro pobūdžio, kaip ir bet kurios kitos valstybės narės įmonių grupių apmokestinimo sistema, ir ja nepalaikomos jokios įmonės ar prekių gamyba. Vengrijos valdžios institucijų žiniomis, Komisija niekada neginčijo kitų valstybių narių įmonių grupių apmokestinimo sistemų derėjimo su EB sutartimi. Sistema yra neatsiejama bendrųjų apmokestinimo bazės apskaičiavimo taisyklių dalis. Taigi ja nesuteikiama jokio ekonominio pranašumo.

Valstybės ištekliai

(39) Pirma, Vengrija laikosi nuomonės, kad ši priemonė yra bendro pobūdžio ir yra mokesčių sistemos taisyklių dalis. Taigi nenaudojama jokių papildomų valstybės išteklių, nes įprasti mokestiniai įsipareigojimai nesikeičia.

(40) Vengrijos valdžios institucijos taip pat pažymi, kad Komisija sprendime pradėti procedūrą pareiškė, jog priemonės pranašumas grupės lygmeniu atsiranda tarpvalstybinio pobūdžio veiklos atvejais, kai palūkanas mokanti įmonė užsienyje apmokestinama taikant didesnį nei 8 % faktinį tarifą. Toks pranašumas nėra priskirtinas Vengrijos valstybei, be to, dėl to neprarandama Vengrijos valstybės išteklių. Pranašumą suteikia užsienio valstybė, leidžianti visišką sumokėtų palūkanų atskaitą. Taigi būtent tais atvejais, kai Komisija nustatė esant tokio pranašumo, galimas pranašumas nesuteikiamas iš Vengrijos valstybės išteklių.

(41) Be to, Vengrijos valdžios institucijos pažymi, kad pelno mokestis, kurį taikant šią priemonę moka palūkanas gaunantis įmonių grupės narys, yra valstybės pajamos, kurios tikriausiai nebūtų gautos nesant šios priemonės.

Atrankumas

(42) Vengrijos valdžios institucijos įrodinėja, kad ši priemonė yra bendrųjų įmonių apmokestinimo taisyklių dalis, taigi nėra atrankinė.

(43) Komisijos pareiškimas, kad naudos gavėjai yra įvairiuose ekonomikos sektoriuose veikiančios įmonės, paremia Vengrijos nuomonę, kad priemonė nėra atrankinė. Šią priemonę taikančių įmonių (iš viso daugiau kaip tūkstantis) yra kiekviename Vengrijos ekonomikos sektoriuje. Priemonė taip pat taikoma sektoriuose, kuriuose tarptautinių ar didelių įmonių paprastai nėra (pvz., žemės ūkis, švietimas, viešasis maitinimas).

(44) Vengrijos valdžios institucijos pabrėžia negalinčios laikyti priemonės atrankine dėl to, kad jos tokiomis pat sąlygomis negali taikyti kiekvienas mokesčių mokėtojas. Priemonės taikymo požiūriu faktiškai ir teisiškai palyginamoje padėtyje yra tik grupėms priklausančios įmonės.

(45) Panašu, kad priemonė tampa atrankine todėl, kad ją būtinai turi taikyti bent vieną susijusią įmonę turinčios įmonės. Tačiau Vengrijos valdžios institucijos įrodinėja, kad paskolas įmonių grupės viduje teikiančios įmonės padėtis nėra sulyginama su įmonės, kuri teikia paskolas nepriklausomoms šalims, padėtimi. Pastaraja veikla gali verstis tik įgaliota finansų įstaiga, kaip nustatyta Vengrijos kredito įstaigų įstatyme pagal Bankininkystės direktyvą ([12]). Įmonės, kurių pagrindinė veikla yra trečiųjų šalių finansavimas, negali būti lyginamos su įmonėmis, kurios teikia finansavimą įmonių grupės viduje, kad optimaliai paskirstytų likvidumą grupėje.

(46) Vengrija mini 1997 m. Komisijos 27-ąją konkurencijos politikos ataskaitą ([13]), kurioje pateikiama nuoroda į Nyderlandų priemonę, pagal kurią sumažintas mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą plėtojantiems darbdaviams taikomas su darbo užmokesčiu susijęs mokestis. Priemonė nebuvo laikoma kaip valstybės pagalba, nes nebuvo skirta konkrečiam regionui, sektoriui ar įmonei ir buvo teikiama remiantis objektyviais kriterijais.

1. De jure išimtys

(47) Vengrijos valdžios institucijos mano, kad daugumai bendrųjų mokesčių taisyklių būdingos taikymo srities išimtys, kurios pagrįstos ekonominės politikos sumetimais ir atitinka mokesčių sistemos pobūdį ir bendrąją struktūrą.

([12]) 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/48/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo (OL L 177, 2006 6 30, p. 1).

([13]) http://ec.europa.eu/competition/annual_reports/rap97_en.html

(48) Dėl išimties, susijusios su mažosiomis įmonėmis, Vengrijos valdžios institucijos pažymi, kad 1) mažosios įmonės paprastai neteikia finansavimo įmonių grupės viduje, 2) priemonės taikymas šioms įmonėms pareikalautų didelių administracinių išlaidų, kurios būtų neproporcingos galimai naudai, kurią jomis iš esmės būtų galima gauti, 3) Vengrijos pelno mokesčio įstatyme numatyta keletas mažosioms įmonėms specialiai skirtų mokesčių lengvatų. Vengrija mini *GIL* bylą ([14]), kurioje teismas pritarė logikai, jog skirtingiems mokesčių mokėtojams gali būti taikomas skirtingas mokesčių teisės teisinis pagrindas.

(49) Dėl finansų sektoriaus Vengrija teigia neketinusi skatinti finansavimo įmonių grupės viduje. Nepaisant ekonominių sunkumų Vengrijoje, susijusios įmonės veikdamos gavo didelį pelną, o Vengrijos Vyriausybė, užuot jas remdama, nustatė joms specialiuosius mokesčius. Be to, šioms įmonėms taikomas specialus mokesčių statusas, finansų ir apskaitos taisyklės. Šiuo atžvilgiu Vengrijos valdžios institucijos taip pat mini Komisijos pranešimo dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms ([15]) 27 dalį: „*Specialiąsias nuostatas, nenumatančias jų taikymo savo nuožiūra, pavyzdžiui, leidžiančias nustatyti fiksuotus mokesčius (pavyzdžiui, žemės ūkio arba žuvininkystės sektoriams), galima pateisinti sistemos prigimtini arba bendrąja schema, pavyzdžiui, jei jos atsižvelgia į tam tikriems sektoriams būdingus specialiuosius buhalterinės apskaitos reikalavimus arba turtą sudarančios žemės svarbą; todėl tokios nuostatos nėra laikomos valstybės pagalba <…>*“.

(50) Vengrijos Vyriausybė mano, kad priemonės taikymo srities išplėtimas, įtraukiant finansinių paslaugų teikėjus, draudimo įmones, investicines įmones ir rizikos kapitalo įmones, būtent ir būtų *de facto* atrankumas, nes finansinių paslaugų teikėjai dėl savo specialiojo statuso (jų veikla paprastai (beveik išimtinai) susijusi su paskolų sandoriais, kurie atliekami pasitelkiant išorinius išteklius) būtų gavę iš priemonės taikymo neproporcingai didelės naudos.

2. Priemonės taikymas įmonių grupės viduje

(51) Kaip nustatyta pirmiau, atsižvelgiant į reguliavimo apribojimus, nefinansinės įmonės gali taikyti priemonę tik susijusių įmonių atžvilgiu, nes tik įgaliotoms finansų įstaigoms leidžiama teikti paskolas nepriklausomoms šalims. Be to, reikia pažymėti, kad kitų valstybių narių mokesčių sistemose yra daug taisyklių, kuriomis gali pasinaudoti tik įmonių grupės (pvz., įmonių grupės apmokestinimas).

([14]) 2004 m. balandžio 29 d. sprendimas byloje *GIL Insurance Ltd ir kiti prieš Commissioners of Customs and Excise*, C-308/01, Rink. p. I-4777.
([15]) OL C 384, 1998 12 10, p. 3.

(52) Taigi, Vengrijos valdžios institucijų nuomone, dėl priemonės netaikymo iš nepriklausomų trečiųjų šalių gautoms palūkanoms dėl griežtų finansinėms paslaugoms taikomų reguliavimo nuostatų iš jos taikymo srities praktiškai pašalinamos tik finansų įstaigos, tačiau tai pateisinama mokesčių ir ekonominės politikos sumetimais.

(53) Norint taikyti Vengrijos priemonę, nereikalaujama, kad įmonė turėtų plėtoti veiklą daugiau nei vienoje valstybėje narėje. Vengrijos teigimu, priemonės taikymo požiūriu sulyginamoje teisinėje ir faktinėje padėtyje yra tik tai pačiai įmonių grupei priklausančios įmonės. Priemonę gali taikyti visos įmonės, kurios yra įmonių grupės narės, tad ji negali būti laikoma atrankine. Vengrija taip pat pažymi, kad praktikoje bet kuri įmonė gali būti pertvarkyta į įmonių grupę. Pagal ankstesnę Komisijos praktiką tam tikros kapitalo dalies turėjimo sąlygos taikymas naudai nėra pakankamas pagrindas laikyti priemonę atrankine ([16]). Grupės įmonėms teikiama specialioji nauda negali būti laikoma atrankine, nes grupė nėra sektorius ar funkcija; tai tėra teisinė struktūra. Jeigu mokesčių lengvata aiškiai taikytina bet kokiame ekonomikos sektoriuje veikiančiai įmonių grupei, tai yra bendroji priemonė, o ne vienam konkrečiam sektoriui skirtas specialusis pranašumas.

3. Pranašumas dėl užsienio taisyklių skirtumų

(54) Komisija laikosi nuomonės, kad šia priemone atrankiniu būdu palaikomos įmonių grupės, turinčios bent vieną įmonę ne Vengrijoje. Vengrija mano, kad tokia padėtis nėra pranašumas – tai tėra skirtingose valstybėse narėse galiojančių nesuderintų mokesčių taisyklių taikymo padarinys, kurio Vengrijos valstybė negali kontroliuoti. Kaip nurodyta pirmiau, toks pranašumas nesuteikiamas pasitelkiant Vengrijos valstybės išteklius ir nėra priskirtinas Vengrijai. Tiesioginio apmokestinimo atžvilgiu nusistovėjusi Teisingumo Teismo praktika rodo, kad rezidentų ir nerezidentų padėtis paprastai nėra sulyginama.

4. Kasmetinė galimybė pasirinkti netaikyti priemonės

(55) Dėl galimybės pasirinkti netaikyti priemonės Vengrijos valdžios institucijos pažymi, kad tokia ypatybė neišvengiamai kiltų dėl metinio įmonių apmokestinimo ciklo, o kartu ir iš kitų mokesčių teisės nuostatų. Faktinį pasirinkimą dėl priemonės taikymo daro ne Vengrijos valdžios institucijos ir ne naudos gavėjas, o susijusi įmonė, kuri dėl to gali atsidurti nepalankioje padėtyje mokesčių atžvilgiu.

([16]) Komisijos sprendimas byloje N 354/04 – Airija, kontroliuojančiosios bendrovės režimas (OL C 131, 2005 5 28, p. 11).

Neteisėtas priemonės pobūdis, esama pagalba, palyginti su nauja pagalba

(56) Sprendime pradėti procedūrą Komisija padarė išvadą, kad priemonė negali būti laikoma esama pagalba, nes neatitinka nė vieno iš trijų Stojimo akto IV priedo 3 punkte nustatytų kriterijų. Tačiau Vengrijos valdžios institucijos mano, kad šis priedas neapima visų esamos pagalbos rūšių, kaip nustatyta procedūrinio reglamento 1 straipsnio b punkte. Stojimo akto IV priedo 3 punkte pateiktos tik nuostatos dėl pagalbos, kuri suteikta ir peržiūrėta prieš įstojimo datą, kaip minėta procedūrinio reglamento 1 straipsnio b dalies i punkte ([17]). Tačiau siekiant nustatyti esamą pagalbą, kuri Stojimo akte nenumatyta, taip pat reikėtų atsižvelgti į reglamento 1 straipsnio b dalies ii–v punktuose nustatytas taisykles. Tokį aiškinimą patvirtina Stojimo akto II priedas, kuriuo iš dalies keičiamas tik reglamento 1 straipsnio b dalies i punktas. Jei aiškinimas būtų kitoks, kiltų abejonių dėl teisinio tikrumo ir teisėtų lūkesčių, o valstybės narės būtų vertinamos nevienodai.

(57) Komisija laikosi nuomonės, kad priemonė nėra esama pagalba pagal Stojimo akto IV straipsnį, tačiau Vengrijos valdžios institucijos mano, kad ji turėtų būti vertinama pagal reglamento 1 straipsnio b dalį ir turėtų būti laikoma esama pagalba dėl dviejų priežasčių.

(58) Pirma, pagal procedūrinio reglamento 1 straipsnio b dalies v punktą priemonė, kuri ją įgyvendinant nebuvo pagalba, bet vėliau tapo pagalba dėl bendrosios rinkos plėtotės ir nebuvo atitinkamos valstybės narės pakeista, laikoma esama pagalba. Vengrija papildomai mini Belgijos koordinavimo centrų (BKC) bylą ([18]), kuri iš dalies panaši į šią priemonę ir kurioje Komisija 1984 ir 1987 m. manė, kad BKC režimas negalėtų būti laikomas valstybės pagalba. Be to, vieno Europos Parlamento nario pateikta nuomone šiuo klausimu, Komisija manė, kad BKC priemonė nėra valstybės pagalba ir panašios valstybių narių priemonės taip pat nelaikomos valstybės pagalba ([19]). Komisija pakeitė nuomonę dėl BKC sistemos tik 2003 m. vasario 17 d. sprendimu, jau įsigaliojus Vengrijos priemonei.

(59) Pasitikslinusi informaciją kompetentingame Vengrijos finansų ministerijos skyriuje, Vengrija taip pat patvirtino, kad Vengrijos valstybės pagalbos stebėjimo tarnyba (angl. SAMO) išnagrinėjo priemonę 2002 m. vasarą, prieš ją priimant. Atsižvelgdama į taikytiną jurisprudenciją ir ankstesnį Komisijos sprendimą dėl BKC sistemos, SAMO padarė išvadą, kad nagrinėjama priemonė nėra valstybės pagalba, todėl nepranešė Komisijai apie šią sistemą.

(60) Be to, Vengrijos valdžios institucijos primena, kad Komisija paprašė informacijos apie priemonę 2004 m. lapkričio 19 d. raštu ir Vengrija pateikė atsakymą 2004 m. gruodžio 8 d. Vengrija negavo iš Komisijos jokių papildomų klausimų ar kokio nors pavidalo oficialių atsiliepimų, todėl ji teigia pagrįstai galėjusi manyti, kad priemonė nelaikyta valstybės pagalba, o jei ji laikyta valstybės pagalba, ji yra esama valstybės pagalba pagal Reglamento 1 straipsnio b dalies v punktą.

(61) Antra, Vengrija įrodinėja, kad priemonė laikoma patvirtinta pagal procedūrinio reglamento 1 straipsnio b dalies iii punktą. Jos nuomone, jeigu priemonė būtų laikyta neteisėta pagalba po įstojimo, 2004 m. Komisijos pateiktas prašymas dėl informacijos būtų laikomas tyrimo procedūros pradžia. Vengrija pažymi, kad pagal Reglamento 4 straipsnio 5 dalį Komisijos sprendimai turi būti priimti per du mėnesius. Be to, pagal Reglamento 4 straipsnio 6 dalį, jeigu Komisija nepriima sprendimo per minėtą laikotarpį, pagalba laikoma Komisijos patvirtinta. Pagal Reglamento 1 straipsnio b dalies iii punktą pagalba, kuri laikoma patvirtinta pagal reglamento 4 straipsnio 6 dalį, turėtų būti vertinama kaip esama pagalba.

(62) Nors dviejų mėnesių terminas šioje procedūroje netaikomas, kitas įpareigojimas tebegalioja, t. y. Komisija turi užbaigti nagrinėjimą. Remdamasi nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, Vengrija daro išvadą, kad Komisija turėjusi imtis priemonių valstybės pagalbai išnagrinėti per pagrįstą laiką. Vengrija mini pirmosios instancijos teismo sprendimą byloje T-190/00 ([20]), kuriame teismas nutarė, kad 28 mėnesių laikotarpis išankstinio tyrimo procedūrai atlikti gali būti pernelyg ilgas,

([17]) 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999 3 27, p. 1).

([18]) 2003 m. vasario 17 d. Komisijos sprendimas 2003/755/EB dėl pagalbos priemonės, kurią Belgija suteikė Belgijoje įsteigtiems koordinavimo centrams (OL L 282, 2003 10 30, p. 25).

([19]) OL C 63, 1991 3 11. p. 37.

([20]) 2004 m. lapkričio 27 d. sprendimo *Regione Siciliana prieš Komisiją*, T-190/00, Rink. p. II-5015, 136 punktas; žr. 1973 m. gruodžio 11 d. sprendimo *Gebrüder Lorenz GmbH prieš Vokietiją ir Reino-Pfalco žemę* [1973], 120/73, Rink. p. 1471, 4 punktą.

jei Komisija tik kartą paprašė susijusios valstybės narės pateikti informacijos. Vengrijos valdžios institucijų teigimu, šie principai turėtų būti taikomi *a fortiori* taip pat ir vykdant išankstinio tyrimo procedūrą, kai Komisija tik nagrinėja, ar ji turi abejonių dėl priemonės derėjimo su EB sutarties 87 straipsniu. Taigi, Komisija nesugebėjo priimti sprendimą per pagrįstą laiką ir, atsižvelgiant į teisinio tikrumo ir gero valdymo principus, net jei priemonė būtų laikoma pagalba, ji turėtų būti vertinama kaip esama pagalba pagal reglamento 1 straipsnio b dalies iii punktą.

Susigrąžinimo klausimas ir galimas pereinamasis laikotarpis, skirtas laipsniškai panaikinti priemonę

(63) Vengrijos Vyriausybė įrodinėja, kad Komisija turėtų susilaikyti nuo galimos pagalbos susigrąžinimo, nes tai prieštarautų bendrajam Bendrijos teisės principui, būtent teisėtų lūkesčių principui. Vengrija mini Teismo praktiką, kai nuosekliai laikomasi nuomonės, kad *„teisė remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu taikoma kiekvienam asmeniui, esančiam padėtyje, kuri leidžia manyti, jog Bendrijos institucija sukėlė jam pagrįstų vilčių“* ([21]). Ji taip pat cituoja Teismo sprendimą byloje *Van den Bergh & Jürgens* ([22]), kurioje nustatant, ar lūkestis yra pagrįstas, taikytas toks kriterijus: „<…> *jei apdairus ir išmanantis prekybininkas galėjo numatyti Bendrijos priemonės, kuri gali turėti įtakos jo interesams, priėmimą, jis negali remtis minėtu principu, jei priemonė yra priimama*“. Remdamosi Belgijos koordinavimo centrų byla, Vengrijos valdžios institucijos tvirtina, kad 1984 ir 1987 m. Komisija laikė tą sistemą derančia, o savo sprendimą pakeitė tik 2003 m. vasario 17 d., kai Vengrijos priemonė buvo įsigaliojusi. Be to, Belgijos koordinavimo centrų sistema buvo išimtinai taikytina tarptautinėms įmonėms, priešingai nei Vengrijos priemonė, kurios taikymo sritis yra platesnė.

(64) Vengrijos valdžios institucijos mini sprendimą pradėti oficialią tyrimo procedūrą dėl Ispanijos pelno mokesčio įstatymų, kuriame Komisija pareiškė, kad jis pagrįstas tik išankstine prielaida. Galutiniame sprendime Komisija pareiškė, kad net ir pačios atsargiausios bei geriausiai informuotos šalys nebūtų galėjusios numatyti, kad priemonė bus laikoma valstybės pagalba, ir šalys gali teisėtai remtis teisėtais lūkesčiais ([23]). Tuo atveju sprendimas priimtas praėjus daugiau kaip ketveriems metams nuo prašymo suteikti informacijos pateikimo. Atsižvelgdamos į tai, kad informacijos iš Vengrijos paprašyta 2004 m. lapkričio 19 d., o išsamus atsakymas pateiktas 2004 m. gruodžio 8 d., Vengrijos valdžios institucijos mano galėjusios teisėtai tikėtis, kad aptariamoji priemonė nėra valstybės pagalba, remdamosi Sprendime 2001/168/EAPB Komisijos išreikšta pozicija.

(65) Vengrija pažymi, kad tuo laikotarpiu Tarybos Elgesio kodekso grupė išnagrinėjo priemonę ir nepadarė išvados, kad tai yra žalinga mokesčių priemonė. Vykstant diskusijoms, Komisija, kaip šios grupės narė, galėjo paprašyti Vengrijos pateikti papildomos informacijos, jei ji manė, kad priemonė laikytina valstybės pagalba.

(66) Be to, Vengrija įrodinėja, kad pagal procedūrinį reglamentą prieš pradėdama oficialią tyrimo procedūrą Komisija su valstybe nare per preliminarią procedūrą turi apsvarstyti nuostatos derėjimą. Jeigu Komisija pradeda oficialų tyrimą pagal EB sutarties 88 straipsnio 2 dalį neatlikusi išankstinio vertinimo pagal reglamentą, pažeidžiamos procedūrinės taisyklės ir nesilaikoma EB sutarties 10 straipsnyje nustatyto sąžiningo bendradarbiavimo principo.

(67) Vengrijos valdžios institucijos taip pat įrodinėja, pagal nusistovėjusią Komisijos praktiką galima daryti išvadą, jog teisėtų lūkesčių apsauga taip pat taikoma ir valstybėms narėms ([24]).

(68) Vengrija taip pat pabrėžia, kad tam tikruose sprendimuose ([25]) teisėtų lūkesčių atžvilgiu Komisija minėjo aptariamų priemonių panašumus su Belgijos koordinavimo centrų (BKC) byla, kurioje priemonė iš pradžių laikyta derančia, taigi buvo susilaikyta nuo susigrąžinimo.

(69) Vengrijos valdžios institucijos daro išvadą, kad *„nei Vengrija, nei priemonę taikančios Vengrijos įmonės negalėjo numatyti – net jei elgėsi pagrįstai atsargiai, kad praėjus ketveriems metams nuo priemonės įvedimo ir trejiems metams nuo Vengrijos įstojimo į ES Komisija pradės procedūrą priemonės atžvilgiu, nes turės abejonių dėl jos derėjimo su Bendrijos teise“*.

([21]) 2003 m. birželio 26 d. sprendimo *Belgijos Karalystė ir Forum 187 prieš Komisiją*, sujungtos bylos C-182/03 ir C-217/03, Rink. p. I-6887, 147 punktas.

([22]) 1987 m. kovo 11 d. sprendimo *Van den Bergh en Jurgens BV ir Van Dijk Food Products (Lopik) BV prieš Komisiją*, 265/85, Rink. p. 1155, 44 punktas.

([23]) 2000 m. spalio 31 d. Komisijos sprendimo 2001/168/EAPB dėl Ispanijos pelno mokesčio įstatymų (OL L 60, 2001 3 1, p. 57) 27–28 dalys.

([24]) 2002 m. rugsėjo 5 d. Komisijos sprendimo 2003/512/EB dėl Vokietijos taikomos pagalbos schemos kontrolės ir koordinavimo centrams (OL L 177, 2003 7 16, p. 17) 43 dalis (versija anglų kalba).

([25]) Komisijos sprendimas 2003/81/EB (OL L 31, 2003 2 6, p. 26) ir Komisijos sprendimas 2003/501/EB (OL L 170, 2003 7 9, p. 20).

(70) Vengrija pabrėžia, kad, Komisijai priėmus nepalankų sprendimą, priemonę taikę mokesčių mokėtojai gali pareikšti Vengrijai daugybę ieškinių dėl žalos atlyginimo ir gali sumažėti investuotojų pasitikėjimas šalies iki šiol pasiekto ekonomikos pertvarkymo patikimumu.

(71) Galiausiai Vengrija įrodinėja, kad jei Komisija nuspręstų, kad priemonė nedera su Bendrijos teise, būtina nustatyti pereinamąjį laikotarpį, kuriuo priemonė tebebūtų taikoma – bent jau įmonėms, kurios ją iki šiol taikė. Byloje *Belgijos Karalystė ir Forum 187 ASBL prieš Komisiją* Teismas laikėsi nuomonės, kad nesant viršesnio viešojo intereso, Komisija pažeidžia viršesnę teisės normą, jei panaikindama taisykles, dėl kurių įmonės galėjo turėti iš Bendrijos teisės kylančių teisėtų lūkesčių ([26]), nenumato pereinamojo pobūdžio priemonių.

(72) Taigi Vengrijos valdžios institucijos prašo, kad net ir galimo neigiamo sprendimo atveju Komisija, remdamasi teisėtų lūkesčių apsaugos principu, leistų taikyti priemonę iki penktųjų nuo sprendimo priėmimo metų mokestinių metų pabaigos. Mokesčių mokėtojams reikės šio pereinamojo laikotarpio, kad jie galėtų pasirengti naujoms aplinkybėms, atsirasiančioms dėl priemonės panaikinimo. Šiuo atžvilgiu Vengrija pažymi, kad sprendime dėl Nyderlandų tarptautinio finansavimo veiklos pagrindines Nyderlandų taisykles jau taikantiems subjektams Komisija nustatė beveik aštuonerių metų pereinamąjį laikotarpį ([27]).

Vengrijos valdžios institucijų pateikta papildoma informacija

1. Priemonės pateisinimas remiantis sistemos pobūdžiu ar bendrąja sistema

(73) Atsakydamos į 2008 m. vasario 12 d. Komisijos prašymą pateikti informacijos Vengrijos valdžios institucijos pabrėžia, kad *„jei Komisija vis vien laikytų šią priemonę atrankine, priemonė bet kokiu atveju negali būti laikoma valstybės pagalba, nes atrankumas pateisinamas sistemos pobūdžiu arba bendrąja sistema“*. Priemonė nustatyta siekiant sumažinti tam tikrą nepalankų poveikį, kuris siejamas su įmonių grupių apmokestinimo Vengrijoje nebuvimu.

(74) Šiuo atžvilgiu Vengrija pažymėjo, kad priemonė skiriasi nuo vadinamojo „klasikinio“ atskiro (t. y. nekonsoliduoto) mokesčių vertinimo metodo kur kas mažiau negu kitų valstybių narių dažnai taikomos įmonių grupių apmokestinimo sistemos. Dėl to Vengrijos valdžios institucijos įrodinėja, kad šia priemone siekiama (specialiuoju būdu) įgyvendinti nusistovėjusią ir dažnai taikomą šiuolaikinę pajamų mokesčio sistemą.

(75) Vengrija taip pat paminėjo dvi alternatyvias finansavimo formas, būtent finansavimą nuosavu kapitalu ir skolintu kapitalu, ir dėl to atsirandančius apmokestinimo tvarkos skirtumus, ir pastebėjo, kad abiem atvejais pajamoms taikomas toks pat mokesčio tarifas (16 ir 4 % antpelnio mokestis), tačiau skiriasi apmokestinamas asmuo (su dividendais susijusius mokesčius moka patronuojamoji įmonė, o palūkanoms taikomus mokesčius – patronuojančioji įmonė).

2. Statistiniai duomenys apie priemonės taikymą

(76) Vengrija pateikė Komisijai 2003–2006 mokestinių metų mokesčių deklaracijose pateiktais duomenimis pagrįstą statistinę informaciją apie priemonės taikymą ir įrodinėjo, kad iš įmonių, kurioms taikoma priemonė, pasiskirstymo pagal sektorius matyti, kad priemonė sektorių atžvilgiu yra neutrali.

(77) Vengrijos valdžios institucijos taip pat pateikė statistinės informacijos apie priemonę galimai taikančių įmonių ir įmonių, kurios faktiškai naudojasi apmokestinimo bazės korekcija, skaičių. Iš šių skaičių matyti, kad 2006 m. priemonę potencialiai galėjo taikyti 8 181 įmonė ([28]), o faktiškai ją taikė 1 738 įmonės ([29]).

([26]) 2003 m. birželio 26 d. sprendimo *Belgijos Karalystė ir Forum 187 prieš Komisiją*, sujungtos bylos C-182/03 ir C-217/03, Rink. p. I-6887, 149 punktas.

([27]) 2003 m. vasario 17 d. Komisijos sprendimo 2003/515/EB dėl Nyderlandų įgyvendintos valstybės pagalbos tarptautiniam finansavimui (OL L 180, 2003 7 18, p. 52).

([28]) Galimų naudos gavėjų skaičius pagrįstas apytiksliu skaičiavimu, kadangi duomenų apie tikslų galimybę taikyti priemonę turinčių įmonių skaičių nėra, nes mokesčių institucijos neturi informacijos apie susijusias įmones turinčių mokesčių mokėtojų skaičių. Priemonę potencialiai taikančiomis įmonėmis Vengrija laiko kiekvieną įmonę, kuri nėra labai maža ar mažoji įmonė, kredito įstaiga, investicinė įmonė ar draudimo įmonė, neatsižvelgiant į tai, ar tai susijusi įmonė, ar ne.

([29]) 1996 m. Pelno mokesčio ir dividendų mokesčio įstatymas Nr. LXXXI 2006 metais taikytas iš viso 316 498 įmonėms.

Priemonę potencialiai taikančių įmonių ir apmokestinimo bazės korekcija faktiškai pasinaudojančių įmonių skaičius

	2003 m.		2004 m.		2005 m.		2006 m.	
	Skaičius	%	Skaičius	%	Skaičius	%	Skaičius	%
Priemonę potencialiai taikančių įmonių skaičius	8 975	100,0 %	7 774	100,0 %	8 236	100,0 %	8 181	100,0 %
Apmokestinimo bazės korekcija faktiškai pasinaudojančių įmonių skaičius ir dalis	1 198	13,3 %	1 532	19,7 %	1 573	19,1 %	1 738	21,2 %

(78) Vengrija taip pat nurodė poveikį, nustatytą pagal suvestinius duomenis, susijusius su 50 atskirų įmonių, kurios gavo didžiausią grynųjų įmonių grupės viduje mokamų palūkanų sumą. Poveikis, apskaičiuotas remiantis suvestiniais duomenimis, susijusiais su 50 įmonių, kurios dėl priemonės labiausiai sumažino apmokestinimo bazę, yra toks ([30]):

1 000 HUF

Metai	Apmokestinimo bazės sumažinimas dėl priemonės	Priemonės poveikis mokesčiams
2003	9 403 458	1 692 622
2004	25 747 203	4 119 552
2005	13 585 244	2 173 639
2006	118 790 256	19 006 441

V. **SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS**

Amerikos prekybos rūmai Vengrijoje

(79) Amerikos prekybos rūmai Vengrijoje (toliau – *AmCham*) mano, kad ši priemonė yra dalinis pajamų iš palūkanų konsolidavimas. Tai įprastos Vengrijos apmokestinimo sistemos dalis. Bet koks tarpvalstybinis pranašumas atsiranda ne dėl Vengrijos mokesčių teisės aktų, o dėl valstybių narių teisės aktų skirtumų. Vengrijos įmonės iš užsienio įmonės gaunamų palūkanų arba užsienyje esančiai įmonei mokamų palūkanų išbraukimas iš priemonės taikymo srities prieštarauja pagrindinėms Sutartyje nustatytoms laisvėms.

(80) Dėl pagalbos suteikimo pasitelkiant valstybės išteklius *AmCham* mano, kad vykdant tarpvalstybinę veiklą, kai palūkanos mokamos šalyje esančiai įmonei, palūkanų atskaitymą atlieka kitoje šalyje esanti susijusi įmonė.

(81) Dėl pranašumo *AmCham* pabrėžia, kad nenukrypstama nuo įprastos mokesčių tvarkos. Ar tarptautinės įmonių grupės atveju atsiranda pranašumas, priklauso nuo skolininko valstybėje taikomo pelno mokesčio tarifo; tačiau atliekant valstybės pagalbos tyrimą pranašumas turi būti vertinamas išimtinai nacionaliniu lygmeniu.

(82) Dėl atrankumo *AmCham* teigia, kad tuo atveju, jei Komisija nustatytų, kad mokesčių nuostata gali būti atrankinė sprendime pradėti procedūrą nustatytu pagrindu, į valstybės pagalbos taisyklių taikymo sritį taip pat patektų, *inter alia*, nusidėvėjimo mokesčiams tvarkaraščiai, su išlaidomis personalui susijusios nuostatos ir kapitalo nepakankamumo taisyklės. Mažųjų įmonių neįtraukimas į priemonės taikymo sritį pateisinamas Vengrijos mokesčių teisės aktų pobūdžiu ir bendrąja sistema (nes MVĮ vienareikšmiškai taikomos lygiavertės mokesčių nuostatos ([31]), ir priemonės poveikis joms būtų ribotas. Be to, finansinių paslaugų įmonių įtraukimas į priemonės taikymo sritį duotų joms neproporcingai didelę naudą.

([30]) Su paskesniais metais susijusių duomenų Vengrijos valdžios institucijos nepateikė.

([31]) Tokia nauda, be kita ko, apima papildomus amortizacinius atskaitymus, susijusius su tam tikromis investicijomis, kaip antai nekilnojamasis turtas, mašinos, transporto priemonės ir intelektinė nuosavybė; su tam tikrų darbuotojų darbo užmokesčiu susijusios specialiosios išmokos ir atleidimas nuo naujovių mokesčio.

(83) Teisiškai ir faktiškai sulyginamos įmonės yra įmonių grupės, nes ši priemonė yra būdas iš dalies konsoliduoti įmonių grupės viduje atliekamų sandorių apmokestinimą.

(84) Neteisinga įrodinėti, kad priemonė yra atrankinė, nes ji netaikoma atskirai veikiančioms įmonėms. Iš principo bet kuri įmonė gali restruktūrizuotis ir persitvarkyti į įmonių grupę. Tačiau vieną narį turintys subjektai neturi paskatų taip restruktūrizuotis, nes įmonės viduje mokamos ir gaunamos palūkanos neapmokestinamos. Galimas pranašumas tarptautinės įmonių grupės atveju atsiranda ne dėl priemonės, o dėl valstybių narių mokesčių teisės aktų skirtumų. Jei manytume, kad dėl nuostatos, pagal kurią galima pasirinkti netaikyti priemonės, atsiranda atrankumas, kiltų abejonių dėl kelių kitų mokesčių priemonių, pagal kurias taip pat numatyta pasirinkimo galimybė.

(85) *AmCham* teigimu, Stojimo akto IV priedo 3 punktas susijęs tik su prieš įstojimą suteikta pagalba „įstojimo metu“, kuri priešingu atveju būtų reglamentuojama Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999 ([32]) 1 straipsnio b dalies i punktu. Nustatant esamą pagalbą taip pat turi būti atsižvelgta į likusias 1 straipsnio b dalies nuostatas. *AmCham* teigimu, jei ši priemonė būtų valstybės pagalba, tai būtų esama pagalba pagal Reglamento (EB) Nr. 659/1999 1 straipsnio b dalies iii ir v punktus. Jei Komisija padarytų neteisingą išvadą, kad priemonė yra neteisėta ir nesuderinama nauja pagalba, jai turėtų būti neleista priimti sprendimo dėl susigrąžinimo. Atsižvelgiant į teisėtus lūkesčius, Komisija taip pat turėtų sutikti su terminu, iki kurio būtų galima taikyti priemonę jos nekeičiant.

MOL Plc.

(86) *MOL Plc* veikia kaip *MOL* grupės patronuojančioji įmonė Vengrijoje. Ji taiko šią priemonę nuo jos įvedimo įmonių grupės vidaus finansavimo sandoriams su 30 grupės narių. Įmonė taiko priemonę daugiausia su grupės nariais šalies viduje (suma viršija 10 mlrd. HUF) ir gerokai mažiau su grupės nariais užsienyje (suma nesiekia 1 mlrd. HUF). Tai rodo, kad, priešingai Komisijos prielaidai, priemonė nėra išimtinai taikoma tam, kad įmonių grupės viduje vykdant tarptautinius sandorius būtų įgytas mokesčių pranašumas.

(87) *MOL Plc* mano, kad šia priemone iš dalies pasiekiamas konsoliduoto arba įmonių grupės apmokestinimo – sistemos, kurios Vengrija neturi – tikslas. *MOL* teigimu, jeigu konsoliduotas arba įmonių grupės apmokestinimas priimtinas keliose valstybėse narėse, galima teisėtai manyti, kad ši priemonė nėra pagalba, visų pirma dėl to, kad dėl jos taikymo mokesčių įsipareigojimai grupės lygmeniu nesumažėja.

(88) Komisija klystų teigdama, kad priemone suteikiamas atrankinis pranašumas. Tai bendroji priemonė su ribotomis išimtimis, kuri taikoma bet kuriam mokesčių mokėtojui neatsižvelgiant į veiklos sritį. Atsižvelgiant į tai, kad priemonė taikytina finansavimui įmonių grupės viduje, natūraliai daroma prielaida, kad tokie sandoriai su susijusiomis įmonėmis egzistuoja – panašiai į, pvz., atvejį, kai norint atlikti nusidėvėjimo atskaitymą iš apmokestinimo bazės būtina turėti atitinkamo turto nuosavybės teisę.

(89) *MOL Plc* taip pat įrodinėja, kad paskolą teikiančiai įmonei Vengrijoje nesvarbu, ar ji teikia finansavimą į užsienyje, ar Vengrijoje esančiai įmonei.

(90) *MOL Plc* žiniomis, Komisija jau išnagrinėjo priemonę 2004 m. gruodžio mėn. Būtų nesąžininga tikėtis, kad Vengrija ir Vengrijos mokesčių mokėtojai laikytų priemonę valstybės pagalba priešingai ankstesnei Komisijos nuomonei apie priemonę, ir tai iš tikrųjų prieštarautų teisinei praktikai. Susigrąžinimas būtų nepagrįstas ir įmonių grupių atžvilgiu ypač neteisingas. Dėl to tam tikriems įmonių grupės nariams atsirastų papildomų mokesčių įsipareigojimų, o įmonės, kurios jau nebeegzistuoja arba šiuo metu nepriklauso grupei, atgautų tam tikrą mokesčių sumą. *MOL* mano, kad dėl tokios korekcijos iš esmės atsirastų nesąžiningų mokestinių pranašumų, o kai kurios įmonės nesąžiningai atsidurtų nepalankioje padėtyje mokesčių atžvilgiu.

Nyderlandai

(91) Nyderlandų Vyriausybė mano, kad, apsispręsdama, kurio požiūrio – atskirų įmonių ar įmonių grupės – laikytis, Komisija turėtų nuosekliai taikyti keturis valstybės pagalbos kriterijus.

(92) Dėl atskirų įmonių požiūrio Nyderlandai pripažįsta, kad įmonei, gaunančiai įmonių grupės viduje mokamas palūkanas, suteikiamas pranašumas iš valstybės išteklių. Tačiau priemonė nėra atrankinė, nes teisiškai ir faktiškai palyginamos įmonės yra įmonės, gaunančios įmonių grupės viduje mokamas palūkanas į savo balansą Vengrijoje.

(93) Dėl įmonių grupės lygmens požiūrio, palanki padėtis vykdant tarpvalstybinio pobūdžio veiklą, kai palūkanos mokamos šalyje esančiai įmonei, nesusijęs su Vengrijos valstybės ištekliais ir nėra Vengrijos priemonės padarinys. Priemonė taip pat nėra atrankinė, nes minima sistema susijusi su įmonėmis, įsikūrusiomis Vengrijos fiskalinėje jurisdikcijoje.

(94) Nyderlandų valdžios institucijų nuomone, galimybė pasirinkti netaikyti priemonės nesvarbi įmonių, kurios, kaip mano Komisija, galimai gaus naudos iš Vengrijos priemonės, kategorijoms.

([32]) OL L 83, 1999 3 27, p. 1.

(95) Galiausiai Nyderlandai pabrėžia, kad vienu metu esant nesuderintoms mokesčių sistemoms skirtumai neišvengiami. Tai patvirtina ir faktas, kad pranašumas tarpvalstybiniais atvejais, kai palūkanos mokamos šalyje esančiai įmonei, išliks net ir panaikinus Vengrijos priemonę (šalių, kuriose galiojantis pelno mokesčio tarifas yra didesnis už Vengrijoje taikomus 16 %, atžvilgiu).

VI. **VENGRIJOS ATSAKYMAS Į SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABAS**

(96) Vengrijos valdžios institucijos pažymi, kad suinteresuotųjų šalių pastabos ir argumentacija visiškai atitinka Vengrijos pateiktus argumentus. Jos taip pat palaiko argumentą, kad, nesant tiesioginio apmokestinimo teisės aktų suderinimo ES lygmeniu, priemonė turėtų būti vertinama pagal EB sutarties 96 ir 97 straipsnius.

(97) Vengrija pabrėžia visiškai sutinkanti su suinteresuotųjų šalių padaryta išvada, kad priemonė neatitinka valstybės pagalbos kriterijų.

(98) Vengrijos valdžios institucija pakartoja, kad priemonė turėtų būti laikoma esama pagalba ir, jei Komisija nuspręstų, kad priemonė yra neteisėta valstybės pagalba, ji neturėtų būti susigrąžinta, nes naudos gavėjai veikė sąžiningai.

VII. **VERTINIMAS**

VII.1. **Pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje**

(99) Siekdama nustatyti, ar nagrinėjama priemonė yra pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, Komisija turi įvertinti, ar šia priemone palaikomos tam tikros įmonės ar tam tikrų prekių gamyba suteikiant pranašumą, kuris yra ekonominio pobūdžio, ar toks pranašumas iškraipo konkurenciją ar gali ją iškraipyti, ar pranašumas suteiktas pasitelkiant valstybės išteklius ir ar pranašumas gali daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.

Priemonės atrankumas: preliminarūs svarstymai

(100) Kad būtų laikoma valstybės pagalba, priemonė turi būti konkreti arba atrankinė, t. y. ja turi būti palaikomos tik tam tikros įmonės arba tik tam tikrų prekių gamyba.

(101) Pagal taikomą Teismo praktiką, norint nustatyti, ar priemonė yra atrankinė, turi būti išnagrinėta, ar konkrečioje teisinėje sistemoje ta priemone suteikiamas pranašumas tam tikroms įmonėms, palyginti su kitomis panašioje teisinėje ir faktinėje padėtyje esančiomis įmonėmis ([33]). Taigi gali būti, kad apmokestinimo tvarka nėra valstybės pagalba, net jei ir neatitinka bendros valstybės narės pelno apmokestinimo sistemos visais atžvilgiais. Teismas taip pat daug kartų laikėsi nuomonės, kad EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje valstybės pagalbos priemonės neskiriamos pagal priežastis ar tikslus, o apibrėžiamos pagal poveikį ([34]). Visų pirma fiskalinės priemonės, pagal kurias nesiekiama bendros sistemos pritaikyti pagal konkrečius tam tikrų įmonių ypatumus, nes jų imamasi siekiant didinti jų konkurencingumą, patenka į EB sutarties 87 straipsnio 1 dalies taikymo sritį ([35]).

(102) Tačiau valstybės pagalbos sąvoka netaikoma valstybės paramos priemonėms, pagal kurias įmonės diferencijuojamos ir toks diferencijavimas atsiranda dėl sistemos, kuriai jos priklauso, pobūdžio arba bendros struktūros. Kaip paaiškinta Komisijos pranešime dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms (Fiskaliniame pranešime) ([36]), kai kurios nuostatos gali būti pateisintos objektyviais mokesčių mokėtojų skirtumais.

(103) Pirmiausia reikėtų išsiaiškinti, kuriuo lygmeniu (grupės ar įmonės) turėtų būti atliekamas minimos sistemos vertinimas. Sprendime pradėti procedūrą ([37]) Komisija išreiškė išankstinę nuomonę, kad įmonių grupei priklausančios atskiros įmonės lygmeniu šia priemone pranašumas suteikiamas toms įmonėms, kurios gauna grynųjų palūkanų iš susijusių įmonių, nes iš apmokestinimo bazės gali atskaityti 50 % sumos. O visos įmonių grupės lygmeniu, kaip pažymėjo Komisija, šia priemone pranašumas įgyjamas vykdant tarpvalstybinio pobūdžio veiklą, t. y. kai grynąsias palūkanas gaunanti įmonė yra Vengrijoje, o grynąsias palūkanas mokanti įmonė – kitoje šalyje. Nors tokiais atvejais palūkanas gaunančiai įmonei leidžiama atskaityti 50 % grynųjų gaunamų palūkanų nuo apmokestinimo bazės (t. y. pajamos iš palūkanų iš esmės apmokestinamos taikant pusę 16 % pelno mokesčio tarifo), grynąsias palūkanas mokančiai įmonei taikomos buveinės valstybės mokesčių taisyklės ir jai iš principo leidžiama atskaityti 100 % sumokėtų grynųjų palūkanų sumos.

([33]) Žr., *inter alia*, 2008 m. gruodžio 22 d. sprendimo *British Aggregates prieš Komisiją*, C-487/06 P, 82 punktą; 2003 m. vasario 13 d. sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-409/00, Rink. p. I-1487, 47 punktą; 2006 m. rugsėjo 6 d. sprendimo *Portugalija prieš Komisiją*, C-88/03, Rink. p. I-7115, 54 punktą ir 2008 m. rugsėjo 11 d. sprendimo *UGT-Rioja ir kiti*, sujungtos bylos C-428/06–C-434/06, dar nepaskelbta, 46 punktą.

([34]) Žr., pvz., 1996 m. vasario 29 d. sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-56/93, Rink. p. I-723, 79 punktą; 1996 m. rugsėjo 26 d. sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-241/94, Rink. p. I-4551, 20 punktą; 1999 m. birželio 17 d. sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-75/97, Rink. p. I-3671, 25 punktą ir 2003 m. vasario 13 d. sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-409/00, Rink. p. I-10901, 46 punktą.

([35]) Žr., pvz., 2005 m. gruodžio 15 d. sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-66/02, Rink. p. I-10901, 101 punktą.

([36]) OL C 384, 1998 12 10, p. 3.

([37]) Žr. sprendimo pradėti procedūrą 15–17 dalis.

(104) Komisija pažymi, kad aptariama priemonė susijusi su konkrečia veikla (susijusių įmonių finansavimu), o ne su konsolidavimu įmonių grupės lygmeniu. Bet koks sumažintas mokesčio tarifas bus taikomas įmonėms konkrečiai remiantis jų pajamų iš palūkanų ir palūkanų mokėjimų balansu. NET jei ir iš tikrųjų galima manyti, kad finansavimo sprendimai bus priimami siekiant kuo didesnės naudos visai įmonių grupei, analizė grupės lygmeniu Vengrijos mokesčių teisėje neturi jokio pagrindo, nes šioje teisėje įmonių grupėms nenustatyta jokios mokesčių konsolidavimo sistemos. Vengrijos pelno mokestis taikomas atskiroms įmonėms, o ne įmonių grupėms.

(105) Taigi Komisija laikosi nuomonės, kad minimos sistemos vertinimas turėtų būti atliktas atskirų įmonių lygmeniu.

Priemonės atrankinio pobūdžio analizė

(106) Komisija mano, kad vertinant konkrečių rūšių pajamų apmokestinimą gali būti svarbu nustatyti, ar tvarka be jokių apribojimų taikoma įvairių kategorijų sandoriams. Bet koks apribojimas, kurio negalima pateisinti objektyviais mokesčių mokėtojų skirtumais, gali iškraipyti konkurenciją.

(107) Konkrečiai kalbant, būtina nustatyti, ar susijusių įmonių paskolų sandoriams gali būti objektyviai taikomas sumažintas mokesčio tarifas. Vengrijos vadžios institucijos, taip pat Amerikos prekybos rūmai įrodinėja, kad paskolas įmonių grupės viduje teikiančios įmonės padėtis nėra sulyginama su įmonės, kuri teikia paskolas nepriklausomoms šalims, padėtimi. Pastarąja veikla galėtų verstis tik įgaliota finansų įstaiga, kaip nustatyta Vengrijos kredito įstaigų įstatyme pagal Bankininkystės direktyvą ([38]). Taigi įmonės, kurių pagrindinė veikla yra trečiųjų šalių finansavimas, neturėtų būti lyginamos su įmonėmis, kurios teikia finansavimą įmonių grupės viduje, kad optimaliai paskirstytų likvidumą grupėje.

(108) Vengrijos valdžios institucijų teigimu, šia priemone būtų mažinamas skirtumas tarp finansavimo nuosavu kapitalu ir finansavimo paskolomis įmonių grupės viduje.

(109) Komisija laikosi nuomonės, kad neatsižvelgiant į konkretiems sektoriams būdingus apribojimus, nagrinėjamos priemonės poveikis bus retesni atvejai, kai finansavimą stengiamasi rinktis taip, kad mokesčių skirtumai būtų panaudoti savo naudai (vykdant veiklą šalies viduje), nes įmonių grupės viduje gaunamų ir mokamų palūkanų apmokestinimas bus suderintas su įmonių grupės viduje gaunamų ir mokamų dividendų apmokestinimu, taigi techniniu požiūriu padidės mokesčių sistemos neutralumas.

(110) Be to, savarankiškoms įmonėms, kurios nėra kredito ar finansų įstaigos, iš esmės nebūdinga nuolat teikti paskolų nepriklausomoms šalims, todėl, kai tai susiję su paskolų sandoriais, jos nėra diskriminuojamos, palyginti su susijusiomis įmonėmis, teikiančiomis paskolas susijusioms įmonėms.

(111) Vertinant priemonės poveikį, pranašumas, suteikiamas paskolą susijusiai įmonei teikiančiai įmonei, negali būti laikomas esantis diskriminacinio pobūdžio, nes susijusiai įmonei teikiamos paskolos negalima lyginti su nesusijusiai įmonei teikiama paskola. Finansavimo paskolomis veiklos atžvilgiu susijusių įmonių teisinė ir faktinė padėtis nėra sulyginama su atitinkama nesusijusių įmonių padėtimi. Taip yra dėl to, kad susijusios įmonės, priešingai negu nesusijusios įmonės, nesudaro grynai komercinio sandorio, kai bando gauti finansavimą paskola ar nuosavu kapitalu įmonių grupės viduje. Patronuojančiąją ir patronuojamąją įmones sieja vienodi interesai, tačiau taip nėra, kai sudaromas komercinis sandoris su finansavimą teikiančia trečiąja šalimi, kuri bando kuo labiau padidinti savo pelną kitos šalies sąskaita.

(112) Tačiau Komisija pažymi, kad priemone negali pasinaudoti bet kuri įmonė, kuriai taikomas pelno mokestis ir kuri gauna ir (arba) moka palūkanas pagal sandorius įmonių grupės viduje. Nors priemonė nesusijusi su jokiais apribojimais dėl šalies, kurioje sandoris turi būti įvykdytas, Komisija mano, kad ji susijusi su diskriminuojamaisiais elementais trimis skirtingais lygmenimis.

1. Finansų sektoriaus neįtraukimas

(113) Vengrija teigia neketinusi skatinti finansavimo įmonių grupės viduje, nes šios įmonės veikdamos gauna didelį pelną. Be to, šioms įmonėms taikomas specialus mokesčių statusas, finansų ir apskaitos taisyklės.

(114) Vengrija ir Amerikos prekybos rūmai mano, kad priemonės taikymo srities išplėtimas, įtraukiant į ją finansinių paslaugų teikėjus, draudimo įmones, investicines įmones ir rizikos kapitalo įmones, būtent ir būtų *de facto* atrankumas, nes finansinių paslaugų teikėjai, taikydami priemonę, dėl savo specialiojo statuso būtų gavę neproporcingai didelę naudą.

([38]) 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/48/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo (OL L 177, 2006 6 30, p. 1).

(115) Apskritai, kaip ir bet kokios kitos mokesčių priemonės atveju, negalima atmesti galimybės, kad konkrečiuose sektoriuose veikiančioms grupei priklausančioms įmonėms ši priemonė dėl didesnio finansinių sandorių intensyvumo tokiuose sektoriuose duotų daugiau naudos. Taip iš tikrųjų galėtų būti finansų sektoriaus įmonių atveju, nes skolinimas yra pagrindinė tokių įmonių veikla ir jos dėl tokios priemonės galėtų lengvai padidinti skolinimą susijusioms įmonėms. Tačiau tokia padėtis pati savaime nepateisina finansų sektoriaus neįtraukimo į priemonės taikymo sritį. Vengrija galėtų pasiekti savo tikslą – užkirsti kelią konkretiems sektoriams ar įmonėms piktnaudžiauti priemone, taikydama nuostatą, kuria būtų ribojama suma, kuri gali būti apmokestinama ir (arba) atskaitoma taikant sumažintą tarifą. Be to, Komisijos fiskaliniame pranešime nustatyta, jog „*tai, kad kai kurioms įmonėms arba kai kuriems sektoriams šios mokesčių priemonės yra naudingesnės, dar nereiškia, kad jiems būtinai bus pritaikytos valstybės pagalbą reglamentuojančios konkurencijos taisyklės*“.

2. Mažųjų įmonių neįtraukimas

(116) Vengrijos valdžios institucijos įrodinėja, kad 1) mažosios įmonės paprastai neteikia finansavimo įmonių grupės viduje, 2) priemonės taikymas šioms įmonėms pareikalautų didelių administracinių išlaidų, kurios būtų neproporcingos galimai naudai, kurią jos iš esmės galėtų gauti, ir 3) Vengrijos pelno mokesčio įstatyme numatytas keletas mažosioms įmonėms specialiai skirtų mokesčių lengvatų.

(117) Komisija pažymi, kad Vengrija nepateikė jokių duomenų, patvirtinančių, kad mažosios Vengrijos įmonės iš tikrųjų neteikia ar negauna finansavimo įmonių grupės viduje. Taigi negalima atmesti, kad daug mažųjų įmonių organizuotos grupės forma ir gauna (moka) palūkanas remdamosi savo santykiais įmonių grupės viduje.

(118) Be to, tai, kad mažosios įmonės naudojasi joms specialiai nustatytomis mokesčių priemonėmis, vertinant priemonės atrankumą yra nesvarbu.

3. Neprivalomas priemonės pobūdis

(119) Dėl neprivalomo priemonės pobūdžio mokesčių mokėtojas gali kasmet spręsti, ar taikyti priemonę, ar pasinaudoti galimybe jos netaikyti. Vengrijos valdžios institucijos pabrėžia, kad tokia ypatybė natūraliai kyla dėl metinio įmonių apmokestinimo ciklo, o kartu ir taikant kitas mokesčių teisės nuostatas.

(120) Tačiau Komisija mano, kad dėl tokios ypatybės grupės įmonėms nustatoma skirtinga tvarka, nes priemonė taikoma ne visoms grupės įmonėms (kurios vykdo paskolų sandorius grupės viduje), o tik toms, kurios nusprendė pasinaudoti galimybe ją taikyti atitinkamais fiskaliniais metais.

Priemonės pateisinimas remiantis mokesčių sistemos pobūdžiu ir bendrąja sistema

(121) Fiskalinio pranešimo 23 dalyje Komisija pažymi, kad „*nors kai kurios priemonės taikomos diferencijuotai, tai nebūtinai reiškia, kad jos turi būti laikomos valstybės pagalba, pavyzdžiui, priemonės, kurios dėl savo ekonominio pagrindo yra būtinos mokesčių sistemos veikimui ir veiksmingumui. Tai turi pagrįsti valstybė narė*“.

(122) Vengrijos valdžios institucijų teigimu, priemonės tikslas buvo sumažinti tam tikrą nepalankų poveikį, kuris siejamas su įmonių grupių apmokestinimo Vengrijoje nebuvimu. Priemonė skiriasi nuo „klasikinio“ atskiro (t. y. nekonsoliduoto) mokesčių vertinimo metodo kur kas mažiau negu kitų valstybių narių dažnai taikomos įmonių grupių apmokestinimo sistemos. Taigi priemone siekiama (specialiuoju būdu) įgyvendinti nusistovėjusią ir dažnai taikomą šiuolaikinę pajamų mokesčio sistemą.

(123) Tačiau Komisija pastebi, kad įmonių grupėms taikytinų mokesčių konsolidavimo sistemų Vengrijoje nebuvimu nepateisinamas atrankinis valstybės pagalbos suteikimas ribotam įmonių skaičiui. Šis principas nustatytas Teisingumo Teismo sprendime byloje 173/73 ([39]).

(124) Vengrija taip pat mini dabartinę skirtingą nuosavo kapitalo ir skolinto kapitalo apmokestinimo tvarką ir pastebi, kad abiem atvejais pajamoms taikomas toks pat mokesčio tarifas, tačiau skiriasi apmokestinamas asmuo (su dividendais susijusius mokesčius moka patronuojamoji įmonė, o palūkanoms taikomus mokesčius – patronuojančioji įmonė).

(125) Komisija laikosi nuomonės, kad dėl aptariamos priemonės keletas sektorių negali pasinaudoti sumažinto apmokestinimo nauda ir priemonė negali būti laikoma paprasta technine priemone, kuria siekiama perkelti dalį grynąsias palūkanas gaunančios įmonės mokesčių naštos grynąsias palūkanas mokančiai įmonei.

(126) Dėl finansų sektoriaus neįtraukimo Vengrijos valdžios institucijos taip pat mini Fiskalinio pranešimo 27 dalį: „*Specialiąsias nuostatas, nenumatančias jų taikymo savo nuožiūra, pavyzdžiui, leidžiančias nustatyti fiksuotus mokesčius (pavyzdžiui, žemės ūkio arba žuvininkystės sektoriams), galima pateisinti sistemos prigimtini arba bendrąja schema, pavyzdžiui, jei jos atsižvelgia į tam tikriems sektoriams būdingus specialiuosius buhalterinės apskaitos reikalavimus arba turtą sudarančios žemės svarbą. Todėl tokios nuostatos nėra laikomos valstybės pagalba <…>*“.

([39]) 1974 m. liepos 2 d. sprendimo *Italija prieš Komisiją*, 173/73, Rink. p. 709, 22–33 punktai.

(127) Tačiau Komisija pažymi, kad Fiskalinio pranešimo 27 dalyje minėtomis nuostatomis nesiekiama didinti konkrečių sektorių mokesčių naštos ar ją mažinti; jomis labiau siekiama atsižvelgti į specialiąsias aptariamų sektorių ypatybes, kaip antai apskaitos reikalavimus, kurie galėtų pateisinti apmokestinimo bazės vertinimo supaprastinimo taisyklių įgyvendinimą.

Išvada dėl atrankumo

(128) Vengrijos mokesčių sistemos pobūdis ir bendroji sistema nepateisina finansų sektoriaus bei mažųjų įmonių ir kitų sektorių diferencijavimo, taip pat neprivalomo priemonės pobūdžio.

(129) Tokiomis sąlygomis Komisija daro išvadą, kad aptariamoji priemonė yra atrankinė.

Ekonominis pranašumas

(130) Vengrijos valdžios institucijos įrodinėja, kad priemone gali būti suteiktas pranašumas atskirai įmonei, tačiau dėl jos kita paskolos sandorio šalis atsiduria nepalankioje padėtyje, taigi išimtinai vidaus ryšių atveju ji yra simetriška.

(131) Tačiau Komisija laikosi nuomonės, kad pranašumo vienos įmonės lygmeniu negalima atsverti nepalankia padėtimi kitos įmonės lygmeniu, net jei ta įmonė priklauso tai pačiai įmonių grupei. Vertinimas, ar esama pranašumo, turi būti atliktas atskirų įmonių, o ne įmonių grupės lygmeniu. Be to, būtina pabrėžti, kad grupės įmonės gali lengvai pertvarkyti savo finansavimo veiklą ir daryti poveikį priemonės taikymo rezultatui.

(132) Beje, Komisija mano, kad priemonės simetriškumo ir neutralaus jos poveikio įmonių grupės lygmeniu nepakanka, kad būtų galima atmesti galimybę, jog atskiroms įmonėms gali būti suteiktas pranašumas. Panašiai vieno grupės subjekto palūkanų apmokestinimas taikant mažesnį tarifą negali būti pateisinamas kitos įmonės apmokestinimu – taikant sumažintą palūkanų atskaitymo normą – taikant didesnį tarifą ([40]).

([40]) Šiuo atžvilgiu reikia pastebėti, kad vertindamas Belgijoje įsteigtų koordinavimo centrų apmokestinimo tvarką (žr. sprendimo sujungtose bylose C-182/03 ir C-217/03 86–118 punktus), Teisingumo Teismas laikėsi nuomonės, kad visų pajamų nustatymas, taikant papildomų išlaidų metodą, suteikia ekonominį pranašumą pagal EB sutarties 87 straipsnį, ir kad *„abejonių dėl tokios išvados nekelia nei tai, kad tam tikrais atvejais finansavimo išlaidų įskaitymas gali pernelyg padidinti apmokestinamąją bazę, nei tokių išlaidų, kurių gali patirti grupė, dydis, nei tai, kad tam tikrais atvejais centras gali būti apmokestinamas, negavęs jokio pelno“*. Teismas taip pat laikėsi nuomonės, kad koordinavimo centrams palankus atleidimas nuo nekilnojamojo turto mokesčio suteikė ekonominį pranašumą, o *„aplinkybė, kad tik 5 % koordinavimo centrų juo naudojasi, nes visi kiti nuomojasi pastatus, neturi reikšmės šiam įvertinimui, nes tik nuo pačių centrų valios priklauso, ar jie įsigyja, ar nuomojasi pastatą“*.

(133) Iš minėtos jurisprudencijos matyti, kad tai, jog kai kurios grupės įmonės atsiduria nepalankioje padėtyje, nekelia abejonių dėl pranašumo buvimo kitos įmonės lygmeniu.

Valstybės ištekliai

(134) Šiuo atveju Komisija laikosi nuomonės, kad pranašumas, kurį suteikė valstybė taikydama mažesnį mokestį (apmokestinamosios sumos sumažinimas 50 %) turi būti laikomas mokesčių netekimu, kuris lygus valstybės išteklių vartojimui fiskalinių išlaidų forma.

Konkurencijos iškraipymas ir poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai

(135) Naudos gavėjai yra įmonės, veikiančios įvairiuose ekonomikos sektoriuose konkurencijai atvirose rinkose, taigi priemonė gali iškraipyti valstybių narių konkurenciją ir daryti poveikį Bendrijos vidaus prekybai.

(136) Iš esmės pagalba, kuri skirta įmonės išlaidoms, kurių ji įprastai patirtų pati valdydama ar vykdydama įprastinę veiklą, sumažinti, iškraipo konkurencijos sąlygas ([41]). Be to, nuspręsta, kad bet koks pagalbos suteikimas Bendrijos rinkoje savo veiklą vykdančiai įmonei gali sukelti konkurencijos iškraipymą ir daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai ([42]).

(137) Taigi, kadangi dabartinės padėties susijusiose rinkose ekonominės analizės atlikti nebūtina ([43]), atsižvelgdama į tai, kad Vengrijos nustatyta mokesčių priemonė stiprina ūkinės veiklos vykdytojų, kurie ja naudojasi, padėtį, palyginti su kitais Bendrijos vidaus prekybos srityje konkuruojančiais ūkinės veiklos vykdytojais, Komisija mano, kad ši priemonė daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai ir iškraipo šių ūkinės veiklos vykdytojų tarpusavio konkurenciją.

(138) Atsižvelgdama į visus išdėstytus svarstymus, Komisija laikosi nuomonės, kad 1996 m. Pelno mokesčio ir dividendų mokesčio įstatyme Nr. LXXXI įmonių grupės viduje mokamoms ir gaunamoms palūkanoms nustatyta atskaita yra pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje.

([41]) 2000 m. rugsėjo 19 d. sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-156/98, Rink. p. I-6857, 30 punktas ir jame cituota Teismo praktika.

([42]) 1980 m. rugsėjo 17 d. sprendimo *Philip Morris prieš Komisiją*, 730/79, Rink. p. 2671, 11 ir 12 punktai.

([43]) 2004 m. balandžio 29 d. sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-372/97, Rink. p. I-3679, 44 ir 45 punktai, o dėl nagrinėjamos sistemos neteisėtumo – 153–155 punktai.

VII.2. **Priemonės laikymas neteisėta ar esamas pagalba**

(139) Stojimo akto IV priedo 3 punkte nustatyta, kad toliau nurodytos pagalbos priemonės ir individuali pagalba, taikyta Vengrijoje iki įstojimo dienos ir toliau taikoma po tos dienos, nuo įstojimo dienos turi būti laikoma esama pagalba pagal EB sutarties 88 straipsnio 1 dalį:

a) pagalbos priemonės, įgyvendintos iki 1994 m. gruodžio 10 d.;

b) pagalbos priemonės, išvardytos IV priedo priedėlyje;

c) pagalbos priemonės, kurias Vengrijos valstybės pagalbos stebėjimo institucija iki įstojimo dienos įvertino ir pripažino derančiomis su *acquis*, ir kurioms Komisija neprieštaravo, neturėdama rimtų abejonių dėl priemonės derėjimo su bendrąja rinka.

(140) IV priedo 3 punkte taip pat nustatyta, kad visos po įstojimo dienos tebetaikomos priemonės, kurios yra valstybės pagalba ir kurios neatitinka pirmiau išdėstytų sąlygų, taikant EB sutarties 88 straipsnio 3 dalį, nuo įstojimo dienos laikomos nauja pagalba.

(141) Nagrinėjamoji priemonė nebuvo įgyvendinta iki 1994 m. gruodžio 10 d.; ji nebuvo išvardyta Stojimo akto IV priedo 3 punkto priedėlyje ir jai taip pat nebuvo taikyta pereinamojo mechanizmo procedūra po įstojimo.

(142) Vengrijos valdžios institucijos ir Amerikos prekybos rūmai mano, kad šiame priede pateiktos tik nuostatos apie pagalbą, kuri įgyvendinta ir peržiūrėta prieš įstojimo datą, nurodytą procedūrinio reglamento ([44]) 1 straipsnio b dalies i punkte. Todėl siekiant nustatyti esamą pagalbą taip pat turėtų būti atsižvelgta į Reglamento 1 straipsnio b dalies ii–v punktuose nustatytas taisykles.

(143) Komisija sutinka su šiuo Stojimo akto IV priedo aiškinimu. Tokį aiškinimą patvirtina procedūrinio reglamento 1 straipsnio b dalies i punkto formuluotė. Taigi ji mano, kad esamas pagalbos pobūdis turėtų būti vertinamas pagal procedūrinio reglamento 1 straipsnio b dalies ii–v punktus.

(144) Dėl minėto reglamento 1 straipsnio b dalies ii ir iii punktų taikymo Komisija nesutinka su Vengrija, kad Komisija patvirtino nagrinėjamą priemonę, nes apie ją nebuvo pranešta pagal EB sutarties 88 straipsnio 3 dalį ir procedūrinio reglamento 2 straipsnį.

(145) Komisija mano, kad minėto reglamento 1 straipsnio b dalies iv punktas taip pat netaikomas, nes pagal sistemą suteiktai pagalbai netaikomas dešimties metų senaties terminas.

([44]) Reglamentas (EB) Nr. 659/1999.

(146) Dėl Reglamento 1 straipsnio b dalies v punkto, ši nuostata šiuo atveju netaikoma, nes negalima manyti, kad tuo metu, kai priemonė dėl įmonių grupės viduje mokamų ir gaunamų palūkanų buvo įgyvendinta, ji nebuvo pagalba, o tokia tapo dėl rinkos raidos.

(147) Tačiau Komisija pažymi, kad nagrinėjamoji priemonė kai kuriais atžvilgiais panaši į Belgijos koordinavimo centrų (BKC) sistemą. Šiuo atžvilgiu verta priminti ankstesnius – 1984 m. gegužės 2 d. ([45]) ir 1987 m. kovo 9 d. – Komisijos sprendimus, kuriuose Komisija nusprendė, kad Belgijos taikomos priemonės nėra pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje.

(148) Panašiai kaip Belgijos koordinavimo centrų sistemos, kuri išimtinai taikyta tarptautinėms įmonėms, atveju, Komisija, remdamasi Vengrijos valdžios institucijų pateiktais duomenimis, nustatė, kad pagrindiniai šios priemonės naudos gavėjai taip pat yra tarptautinės įmonės. Be to, Vengrijos priemonė turi kitų panašumų su Belgijos priemone, nes abi priemonės susijusios su įmonių grupės viduje plėtojamos veiklos apmokestinimu.

(149) Taigi tai, kad šios rūšies priemonė, susijusi su įmonių grupės viduje plėtojama veikla, yra laikytina pagalba, ją įgyvendinant nebuvo akivaizdu.

(150) Vengrija pabrėžia, kad Vengrijos valstybės pagalbos stebėjimo tarnyba (angl. SAMO) išnagrinėjo priemonę 2002 m. vasarą, prieš ją priimant. Atsižvelgdama į taikytiną jurisprudenciją ir ankstesnį Komisijos sprendimą dėl BKC sistemos, SAMO padarė išvadą, kad nagrinėjamoji priemonė nėra valstybės pagalba, todėl Komisijai apie šią sistemą nepranešė.

(151) Nors priemonė, ją įgyvendinant, buvo valstybės pagalba, Komisija mano, kad dėl labai ypatingų nagrinėjamojo atvejo aplinkybių, visų pirma dėl sąlygų prieš įstojimą ir ankstesnių – 1984 ir 1987 m. – Komisijos sprendimų dėl Belgijos sistemos, Vengrijos valstybės pagalbos

([45]) Nors šis sprendimas nebuvo paskelbtas, jis paminėtas 14-oje konkurencijos ataskaitoje ir 1991 m. paskelbtame atsakyme į Parlamento klausimą – kad Komisija nepareiškė jokių prieštaravimų dėl aptariamos priemonės.

stebėjimo tarnyba neturėjo pagrindo manyti, kad priemonė yra pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, ypač atsižvelgiant į tai, kad priemonė patvirtinta prieš Komisijai persvarstant savo poziciją dėl Belgijos sistemos ([46]). Taigi manoma, jog esama daugybės išimtinių aplinkybių, kurios rodo, kad Vengrijos valdžios institucijos galėjo būti suklaidintos manydamos, kad priemonė nėra valstybės pagalba prieš įstojimą būtomis sąlygomis. Tokiomis aplinkybėmis tuo metu, kai priemonė buvo priimta, Vengrija turėjo pagrįstų argumentų nepranešti Komisijai apie priemonę, kaip numatyta pagal Stojimo akto IV priede nustatytą pereinamojo mechanizmo procedūrą.

(152) Komisija taip pat pažymi, kad Vengrijai įstojus į ES iš esmės nebuvo pakeista nei priemonės taikymo sritis, nei teikiamo pranašumo svarba. Tiesa, kaip minėta šio sprendimo 14 dalyje, nustatyti tam tikri pakeitimai. Tačiau tai daugiausia buvo techninio pobūdžio suderinimas, susijęs arba su tam tikrų rūšių įmonių, kurių Vengrijoje prieš įstojimą nebuvo, įtraukimu į priemonės taikymo sritį (Europos bendrovių ir Europos kooperatinių bendrovių), ar tam tikrų kitų rūšių įmonių, kurios buvo panaikintos, išbraukimu iš priemonės taikymo srities (rizikos kapitalo įmonių). Taigi nagrinėjamoji priemonė po Vengrijos įstojimo į Europos Sąjungą nebuvo iš esmės pakeista, taigi turi būti laikoma esama pagalba.

VIII. **IŠVADA**

(153) Atsižvelgiant į nagrinėjamo atvejo ypatybes ir pirmiau apibūdintą padėtį prieš stojimą, įmonių grupės viduje mokamų ir gaunamų palūkanų priemonė, vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčiu, turi būti laikoma esamos pagalbos priemone.

(154) Esamos pagalbos priemonėms taikoma tvarka nustatyta to paties reglamento 17–19 straipsniuose, taigi šiai 2007 m. kovo 21 d. pradėtai procedūrai nebėra pagrindo.

(155) Vengrijos valdžios institucijos jau nusprendė panaikinti priemonę nuo 2010 m. sausio 1 d., taigi Komisija mano, kad pagrindo pradėti procedūrinio reglamento 17 straipsnyje nustatytą bendradarbiavimo procedūrą nėra,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

2007 m. kovo 21 d. Komisijos sprendimas, kuriuo pradedama EB sutarties 88 straipsnio 2 dalyje nustatyta procedūra dėl priemonės, kurią Vengrija įgyvendino dėl įmonių grupės viduje mokamų ir gaunamų palūkanų apmokestinimo, neteko pagrindo, nes aptariamoji priemonė turi būti laikoma esamos pagalbos priemone.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Vengrijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2009 m. spalio 28 d.

Komisijos vardu

Neelie KROES

Komisijos narė

([46]) Žr. 19 išnašą. Reikėtų pažymėti, kad esamos pagalbos atvejais teisinį poveikį turi tik galutiniai Komisijos sprendimai (žr. bylą T-276/02 *Forum 187 asbl prieš Komisiją*).